

[Poul Møller.]

sagkyndig og har sin egen personlige opfattelse af, hvad der er saglig forsvarligt og saglig forkert?

Jeg tænker ikke mindst på det ud fra hensynet til den personlige frihed, som vel også tjenestemænd må have, men jeg tænker først og fremmest på det ud fra det synspunkt, at vi i folketinget jo har til opgave at lave så gode love som muligt. Det er der måske nogen der ikke tror, men det er da i hvert fald vor opgave, og i dette arbejde må alle midler være til rådighed for os. Det må være således, at enhver, der har en viden om en sag, må kunne henvende sig til et folketingsudvalg, der behandler en sådan sag, og give denne viden fra sig. Vi har det, for så vidt angår folk uden for tinget og uden for tjenesten, men vi har det jo ikke, for så vidt angår folk i tjenesten, og jeg synes, det afgørende må være selve sagerens behandling her i folketinget og ikke spørgsmålet om, hvorvidt tjenestemanden bringer sig i et modsætningsforhold til sin minister ved at give en saglig vurdering af et lovforslag.

De rigtige afgørelser kan nemlig ikke træffes uden de rigtige præmisser, og forholdes folketingsudvalget på grund af ministerens modvilje imod et notat eller imod et synspunkt derfor afgørende oplysninger til brug for dets lovgivningsarbejde, så kan lovgivningsarbejdet ikke blive så godt, som det burde være. Det gælder ikke mindst i et forfatningssystem, hvor vi efterhånden har knæsat mindretalsregeringer, og hvor det derfor bliver folketinget, der skal træffe de egentlige afgørelser og forhandle sig frem til de rigtige løsninger. I et sådant system må folketinget have krav på, at enhver borger, også hvis han er embedsmand, har ret til at gå til folketingsudvalget og give sin mening til kende om et sagligt lovgivningsanliggende.

Statsministeren (*J. O. Krag*): Den, jeg havde nær sagt sympatiske måde, hvorpå hr. Poul Møller begrunder sit spørgsmål, overflødiggør næsten det svar, jeg har, og det ville vist være tilstrækkeligt at henvise til, at undervisningsministeren under Vagn Jensen sagen udtalte i retten, at havde Vagn Jensen bedt ministeren om, at udvalget måtte blive gjort bekendt med hans

standpunkt, ville ministeren have tiltrådt, at dette skete i form af et notat til hele udvalget. Dermed er spørgsmålet jo sådan set besvaret. Hvis Vagn Jensen — og det forstod jeg hr. Poul Møller var enig i — ikke havde gjort det forkerte: at være gået bag ryggen af sin minister, men i stedet for havde sagt til sin minister: jeg har nogle saglige oplysninger, jeg gerne ville give udvalget, så ville undervisningsministeren have svaret ja; så havde udvalget altså fået oplysningerne, og så havde der muligvis ingen Vagn Jensen sag været — det sidste tør jeg ikke garantere for.

Jeg har imidlertid udarbejdet et svar, der mere går på principperne; og bl. a. af den grund, at det er uddelt til pressen, tror jeg, det er rigtigt, at jeg læser det op.

Jeg går ud fra, at der bag hr. Poul Møllers spørgsmål ligger et ønske om, at folketinget skal have så fyldigt et grundlag som muligt for sine afgørelser. Dette ønske kan vi alle tilslutte os. Det er samtidig min opfattelse, at både de forfatningsmæssige regler og den arbejdsform, vi har i folketingsudvalgene, tilgodeser dette.

Hvad det forfatningsmæssige angår, er ministrene ifølge grundlovens § 13 ansvarlige for regeringens førelse, og en minister må ikke give folketinget urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie oplysninger, der er af væsentlig betydning for tingets bedømmelse af sagen. Heri ligger, at den enkelte minister som øverste chef for administrationen inden for sit forretningsområde bærer ansvaret for embedsførelsen. De ansatte tjenestemænd udøver deres virksomhed på ministerens vegne, ligesom de fremlægger deres oplysninger til ministeren og gennem ministeren.

Sådan må systemet også være, så længe vi har det forfatningsprincip, at ansvaret ligger hos ministeren. Jeg tror heller ikke, hr. Poul Møller vil finde det rigtigt eller ønskeligt at udvande eller forflygtige ministerens ansvar eller skabe et brud på den tradition, i hvilken tjenestemandssystemet er forankret.

Der er så meget mindre grund til dette, som vi er sikret en arbejdsform, der skulle byde alle rimelige muligheder for at tilgodese ønskerne om at sikre folketinget det bedst tænkelige oplysningsgrundlag for sine afgørelser.